

ΟΤΔΒΛΤΉ ΙΙΙ.

Ι. ΜΕΛΚΙΑ ΣΤΑΤΒΙ Ι ΖΑΜΪΤΚΙ.

Προσθήκαι εἰς τὰς ἐπιγραφὰς Γορτυνίας.

Ἐν σελ. 64, γρ. 11 Μεγαλοπολίτιδι] Πρόσθεσι: Ὁ Π. Κομνηνὸς (Λακωνικά χρόνων προϊστορικῶν τε καὶ ιστορικῶν. Ἐν Ἀθήναισι 1898, σελ. 185) τοποθετεῖ τὸ Ἀράκλοβον ἐν τῷ ζυγῷ τοῦ Μελιγγοῦ ἢ Μελιγγῶν· ἀλλ' ἐσφαλμένως, καθ' ὅσον τὸ βιβλίον τῆς Κουγκέστας ῥητῶς μνημονεύει αὐτὸ κείμενον ἐν τῷ δρόγγῳ τῶν Σκόρτων:

.....τὸ Ἀράκλοβον, ὅπου κρατεῖ τὸν δρόγγον,
ὅποῦ τὸ λέγουν τὰ Σκορτά.....

(Buchon, Recherches historiques... Τόμ. II, σελ. 67, στίχ. 427—8).

.....
Τὰ κάστροι, ὅπου εἶναι εἰς τὰ Σκορτά, τὸ Ἀράκλοβον, πῶς στέκει

(Buchon, αὐτόθι σελ. 295, στίχ. 7864). κ. λ., κ. λ.

Ἐν σελ. 68, γρ. 5 ἐδημοσιεύθη] Ἀνάγνωθι: ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ Κ[υριακοῦ] Σ. Π[ιττάκη]¹⁾, τοῦ γενικοῦ ποτε ἐν Ἑλλάδι ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτάτων, ἀλλὰ μετὰ σφαλμάτων, ὧν τὸ μέγεθος δύναται νὰ κατίδη ὁ ἐπαίων ἐκ τοῦ ἀμέσως παρατεθειμένου ἀπογράφου τούτου.

Νέον δομήτορα γεφύρας, ὃ ξένε, Ῥαοῦλ γίνωσκε
Μανουήλ τὸν Μελίκην· ἦν εὐσεβῆς πᾶς τις πε-
ράση ταύτην θέλων ὀλοψύχως ἄνωθεν ἀνατει-
νάτω χάριν πάλιν μὴ ὡς πρὶν εἰς ὄλισθον ἀπίοι

Ἔτους, ϸΠμα(6941) = μετὰ Χριστὸν 1433.

Συμπαρομαρτεῖ δὲ τὴν ἔκδοσιν καὶ λιθογράφημα ²⁾, δῆθεν fac-simile τῆς ἐπιγραφῆς, ὅπερ πράγματι πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ τοιοῦτον. Τὸ δὲ παραδοξότερον ἀναγράφεται ὅτι ἡ ἐπιγραφή ὑπάρχει οὐχὶ ἔνθα λέγομεν ἀνωτέρω, ἀλλὰ «ἐπὶ γεφύρας τῆς ἐπὶ τοῦ Παμίσου» ἐν Μεσσηνίᾳ.

1) Ἐφημερίς Ἀρχαιολογική, περίοδος Α', φυλλάδιον 52 τοῦ ἔτους 1859, σελ. 1910, ἀριθ. 3713.

2) Αὐτόθι ἀριθμὸς πανομοιότυπου 3910.

Μετὰ ταῦτα ἐδημοσιεύθη ἡ περὶ τῆς πρόκειται ἐπιγραφὴ κτλ.

Ἐν σελ. 71, γρ. 21, Σκόρτων] Ἀνευδοιάστως δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι τὸ κάστρον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τῶν Σκόρτων εἶναι τὸ παρὰ τὸ χωρίον Στάλα, ἀφιστάμενον τετράωρον περίπου τῆς Καρυταίνης, τὰ νῦν λεγόμενον Παλιοκαστράκι τ' Ἀγιοργιοῦ ὡς ἐκ τῆς ἐρρημιμένης ἐν αὐτῷ ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ ὅπερ κάστρον εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἀκρόπολις τῆς πρεσβυγενεστάτης τῶν Ἀρκαδικῶν πόλεων Λυκοσούρας, ὡς πρῶτος ὑπέδειξε τοῦτο ὁ Edward Dodwell (A classical and topographical tour through Greece, Τόμ. II, London 1819, σελ. 394 κ. ἐ.) καὶ εἶτα ὁ K. O. Müller (Dorier. 2. Abth. Breslau 1824 σελ. 447), ἀριδηλότατα δὲ ἀπέδειξαν αὐ κατὰ τὸ ἔτος 1889 καὶ βραδύτερον διενεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν σοφὴν ἐπιστάσιαν τοῦ ἡμετέρου φίλου ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Β. Λεονάρδου (πρβλ. Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1896. Ἐν Ἀθήναις 1897, σελ. 93 κ. ἐ.). Ἐν τῇ Expédition scientifique de Morée (τόμ. II, Plan 35, fig. 2) ἐδημοσιεύθη καὶ σχεδιογράφημα τῆς κατὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον χώρας, ἀναδημοσιευθὲν εἶτα ἐν ἐλάσσονι κλίμακι καὶ ὑπὸ E. Curtius (Peloponnesos, τόμ. I, Taf. IV). Ἄλλ' ἐν τῷ σχεδιογραφῆματι τούτῳ κακῶς ἀναφέρεται ὡς Ἅγιος Γεώργιος τὸ ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς λόφου ναῦδριον τοῦ Ἀγίου Ἡλίας, ὡς ἄλλως τε πρὸ πολλοῦ παρετήρησε τοῦτο ὁ L. Ross, ὁ πρὸς τοῖς λειψάνοις τῶν κλασσικῶν χρόνων καὶ τὰ μεσαιωνικὰ κτίρια τοῦ κάστρου τοῦ Ἀγ. Γεωργίου περιγράφας (Reisen und Reiserouten durch Griechenland. Τόμ. I. Berlin 1841, σελ. 85 κ. ἐ.— Πρβλ. L. Ross, Reisen des Königs Otto und der Königin Amalia in Griechenland. Τόμ. I. Halle 1848, σελ. 217). Καθ' ἃ δὲ παράδοσις διασφύζει πρὸ 100 περίπου ἔτων τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κάστρον ἦτο πλήρες κτιρίων καταστραφέντων ὀλίγα ἔτη πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὅτε ὁ Ντελὴ Χασάν, ὁ τοῦρκος κύριος τοῦ ὁμωνύμου χωρίου τοῦ δήμου Λυκοσούρας, ἔκτισεν ἐν αὐτῷ τὸν μεγαλοπρεπῆ πύργον του καὶ τὰ ἄλλα οἰκήματα, μεταχειρισθεὶς ὡς ὑλικὸν τὰ μάρμαρα καὶ τοὺς κατεργασμένους λίθους τῶν κτιρίων τοῦ κάστρου τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, ἅτινα κατηδάφισεν αὐτὸς τὸ πλεῖστον (Πρβλ. William Gell, Itinerary of the Morea: being a description of the routes of that peninsula. London 1817, σελ. 93.—Edw. Dodwell ἔνθ' ἄνωτέρω, σελ. 379 καὶ 396). Τὸ παράδειγμα τοῦ Ντελὴ-Χασάν ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι βραδύτερον.

Νίκος Α. Βέης.

Греческій часословъ въ эііопской транскрипціи.

Въ коллекціи эііопскихъ рукописей d'Abbadie, поступившей недавно въ парижскую Bibliothèque Nationale, есть одна небольшая книжка, озаглавленная бывшимъ владѣльцемъ слѣдующимъ образомъ ¹⁾:

1) Catalogue raisonné p. 188.